

ПОД ЗАВИВКИТЕ НА СРЕДНАТА ВЪЗРАСТ

Под редакцията на Гейл Белски

Превод от английски
Снежана Милева

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ 7

ЧАСТ I

ЗА ДОБРО ИЛИ ЗА ЗЛО

СЕКСЪТ И ПО-МЛАДИЯТ МЪЖ..... 12

Джаклин Мичард

ДОКАТО ВЯРАТА НИ РАЗДЕЛИ 22

Ан Худ

ДА НАПУСНЕШ ЛАС ВЕГАС 34

Камерън Страчър

ДЕТЕ НА ЛЮБОВТА..... 40

Ан Бърт

НАЙ-МАЛКОТО, КОЕТО МОЖЕХМЕ ДА НАПРАВИМ 46

Ерик Бартълс

ЛЮБОВ И НЕПРИЛИЧЕН ЕЗИК..... 54

Марион Уиник

СОФОКЪЛ, БУДА, МАРИОН И АЗ..... 59

Криспин Сартуел

ЧАСТ

СЕКСУАЛНА ЕВОЛЮЦИЯ 67

КОЛКО Е ХУБАВО ДА НЕ ТИ ПУКА..... 68

Сюзън Чийвър

МЪЖЪТ СРЕЩУ МАШИНАТА..... 74

Кейт Мейърс

КАК ЕДИН ДЕН ПРОГОВОРИХ МРЪСОТИИ 79

Сара Махоуни

ПО-ДОБРЕ КЪСНО, ОТКОЛКОТО НИКОГА..... 86

Майкъл Коркоран

СЕКС СЛЕД БЛИЗКА СРЕЩА СЪС СМЪРТТА..... 92

Каролайн Левит

ЗВЯРЪТ НА СВОБОДА.....	102
<i>Джоузефин Томас</i>	
ЖЕНА С МИСИЯ	110
<i>Дебора Колдуел</i>	
МЕХАНИЧНА НЕИЗПРАВНОСТ	120
<i>Стефан Уилкинсън</i>	
КАКВО ОБЩО ИМА СЕКСЪТ С ТОВА?.....	128
<i>Сюзън Крандел</i>	

ЧАСТ ПОМЪДРЯВАНЕ | 33

БРЪЧКИ ВЪВ ВРЕМЕТО	134
<i>Джойс Мейнард</i>	
ТАЗИ ВРЪЗКА МИ СТИГА.....	143
<i>Алис Елиът Дарк</i>	
МЪЖЪТ ОТ ГОРНИЯ ЕТАЖ.....	152
<i>Адеър Лара</i>	
НУЖНА Е ПО-ДЪЛГА КОСА.....	161
<i>Патриша Бери</i>	
МЛАДИ И ХУБАВИ.....	168
<i>Стивън Райнхарт</i>	
КАТО ДЕВСТВЕНИЦИ	175
<i>Хелън Стапински</i>	
ТВЪРДЕ МНОГО ИНФОРМАЦИЯ	182
<i>Лиан Доулън</i>	
КАТО БОГИ И БАКОЛ*	190
<i>Шон Асаел</i>	
ГРУБОТО КЛЪЦВАНЕ.....	196
<i>Марек Фукс</i>	
ПРОЦЕДУРАТА, КОЯТО СЛОЖИ КРАЙ НА ВСИЧКИ ДРУГИ	204
<i>Пег Роузън</i>	
УЧАСТНИЦИ	211
БЛАГОДАРНОСТИ	215

Въведение

Идеята за тази книга възникна най-спонтанно след признание, направено от наш приятел на масата една вечер. Той обичаше да прави изказвания, с които да дразни мен и съпруга ми... е добре де, само мен. Но докато похапвахме миди и пържена риба, той изтърси нещо, което изненада всички ни – страшно си падал по жени на средна възраст. Внезапно ги намираше – ни намираше? – за неустойими. (Предположих, че това включва и жена му, която седеше до него, но все пак не беше ясно.) Дори намалявал скоростта, когато минавал покрай спирката на училищния автобус, за да огледа майките, питайки се, цитирам, „какъв ли живот водят и за какво ли мислят“.

– Шегуваш се – казах аз със смях. Цяла вечер го бъзиках, но самопризнанието му не ми даваше мира. Следващия път, когато разговарям по телефона с мъж, който не е съпруга ми, трябваше да попитам: наистина ли мъжете на средна възраст мислят така?

И още как, потвърди писателят Камерън Страчър, един от участниците в тази колекция от есета. Неговите прехвърлили 40-те приятели често говорят за жените на средна възраст, или Сладките мамчета, както ги нарича един от тях.

Къде съм била през цялото това време?

Явно в някоя пещера, заедно с много други жени на моята възраст, на които никога не им е хрумвало да обикалят по бръснарници и автобусни спирки в търсене на интересни татковци.

Аз съм последният човек, от когото самата аз бих очаквала да направи книга за интимността в средната възраст. Публично-то обсъждане на сексуалния живот – моя или нечий друг – ме кара да се чувствам неудобно. (Свършено описание на тези мои усещания предлага в есето си Лиан Доулън, една от „Сестрите по сателита“*) Но идеята за Сладките мамчета толкова ме заинтригува, че няхах търпение да се заловя за работа.

---

* „Сестри по сателита“ (Satellite Sisters) е радио шоу, в центъра на което е животът на пет сестри, живеещи в различни градове на Америка.

Очаквах, че между начините, по които мъжете и жените изживяват любовта и сексуалността, определено ще има разминавания и този сборник от есета ще добие формата на диалог в духа на „той каза/ тя каза“. Но още докато разговарях с авторите открих, че между историите на двата пола всъщност има връзка – и сексът не е основното. В най-общ смисъл те отразяват това, което сме, и начина, по който се справяме с превратностите на средната възраст.

На тези години вече сме осъзнали, че промяната е постоянна и често непредсказуема. Понякога е като удар с тухла – болест, изневяра, бременност, развод или шеметна любов. Друг път е по-неуловима, тихо прокрадваща се – резултат от четири, че и повече десетилетия живот – и ни носи отегчение, умора, помъдряване, преосмисляне, нова посока и търсене на отговори. Събуждаме се и откриваме, че интимният ни живот, освен всичко останало, се е изменил – за добро или за лошо, но не и за постоянно. И приемаме това.

Миналата година ежегодната ми мамограма разкри атипично образуване. Преди да го отстранят и подложат на биопсия, прекарах почти два месеца в очакване да чуя, че нямам рак. Два месеца на стрес и практически без секс – от страх и тревоги толкова се бях стегнала, че буквално не давах да бъде докосната. Което е ирония, защото не много отдавна в брака ми бе имало период, когато бях също толкова неспособна да откликна – поради гняв обаче, а не от безпокойство. (Детайлите са различни, но емоциите са сходни с описаните в есето на Ерик Бартълс.) После, преди около година и без конкретна причина, гневът се разсея и сексът отново стана спонтанен и приятен.

Първо неуловимата промяна.

После тухлата.

Излязох от хирургията с огромно облекчение (това се разбира) и с нежелан сувенир за спомен – лилав белег с дължина поне 4 см и набръчкана вдлъбнатина наддясното зърно. Наистина грозна интервенция и ако бях по-млада и нямах вече стрии, целулит, бръчки и белег близо до ключицата от операция на рак на кожата, може би щях да бъда съкрушена. Вместо това бях просто потисната.

Едната от гърдите ми, източник на толкова много удоволствие през годините, сега изглеждаше ужасно и ме болеше. Белегът щеше

винаги да ми напомня, че много жени на моята възраст нямат късмета ми – и че самата аз може и да не извадя същия късмет следващия път. В тази гърда вече нямаше нищо хубаво, поне за мен. Съпругът ми обаче не мислеше така. Видът ѝ не го смущаваше и той не изпитваше отвращение или страх да я докосне. Така че накрая тя пак си стана просто моята гърда... с един прорез и една вдлъбнатина. И аз продължих да живея.

Когато промяната цапардосва писателката Каролайн Левит, едва не я убива. След раждането на първото си дете, тъкмо прехвърлила 40-те, тя заболява от рядко и смъртоносно нарушение, причиняващо прекомерно съсирване на кръвта. Минават месеци, преди да вземе бебето си в ръце и още повече, преди да е в състояние да спи със съпруга си – или дори да си помисли да спи с него, тъй като възбудата стимулира кръвния поток, което може да предизвика фатално кървене. За една нощ от най-секси бременната на света тя се превръща в подпухнала и покрита с белези жена, покрита с бойни рани от битката със смъртта. Въпреки това успява да намери обратния път. Към секса. Към доброто здраве. И да гледа към бъдещето, независимо колко различно би могло да е.

Промяната избавя редактора и писател Майкъл Коркоран от вероятността да прекара втората половина от живота практически без секс. Със съпругата му се оженват съвсем млади и преди да са навършили 25, вече имат три деца – наистина сполучлив начин да се убие всякакво желание за секс. Може би са щели да я карат така до безкрайност – всъщност той се бил примирил, – ако един на вид незначителен ход не преобръща нещата.

Повече или по-малко, по-добре или по-зле, празно или пълно – на средна възраст ние просто се справяме с проблемите.

Есетата, събрани тук, са толкова разнообразни, колкото съдбите и преживяванията на самите автори. Сара Махоуни открива телефонния секс във военно време. Джаклин Мичард познава любовта в хамак с по-млад мъж. Ан Бърт изгубва детето, заченато с любов. Камерън Страчър се опитва да избяга от реалността със злочест уикенд във Вегас. Скръбта отчуждава Ан Худ и съпруга ѝ... а страстта ги кара да са заедно.

Всички те успяват да ни разчувстват, защото отразяват една универсална истина – с възрастта идва приemanето.

Да се даде дефиниция на „средна възраст“ за целите на тази книга беше трудна задача, тъй като това е по-скоро етап, отколкото цифрово изражение. Ако бях подходила математически, използвайки последната статистика на правителството за продължителността на живота, всички автори мъже трябваше да са на 37, а жените – на 40. Ако обаче бях използвала за пътеводител Freedictionary.com, възрастовият диапазон би бил от 45 до 65 години. При консултиране с Answers.com, където определението за средна възраст е „времето между младостта и старостта“, участниците щяха да са горе-долу между 40- и 60-годишни. Но на мен не ми трябваша числа, за да знам, че както Стефан Уилкинсън не е стар, когато на 60 години става импотентен, така Марек Фукс не е млад, когато на 36 се подлага на вазектомия.

Някога не очаквахме кой знае какво от секса в средната възраст. Днес обаче летвата е вдигната доста високо. Популярната култура представя интимните изживявания на този етап като невероятна тръпка – жените получават толкова, колкото и мъжете. Имаме за пример „Отчаяните съпруги“, които не са били отчаяни дори един ден от живота си; и момичетата от „Сексът и градът“ с техните суперскъпи обувки и необузdana страст. Тези нови икони притежават красота и изваяни форми, а фактът, че биват възпявани от красиви и изваяни актриси на средна възраст ги прави някак достоверни. Повечето от нас обаче нито изглеждат, нито живеят по този начин.

В неотдавна направено проучване сред хора от 45 години нагоре повече от половината са отговорили, че според тях „сексуалната активност е от основно значение за добрата връзка и удовлетворяващите сексуални взаимоотношения оказват съществено влияние върху качеството на живота им“. Та кой не мисли така? Изследването „Сексуалността на средна възраст и след нея – последни данни за нагласите и поведенията“ от 2004 г. сочи, че половината от хората с постоянен партньор правят секс веднъж или повече пъти седмично. Браво на тях. Всички ние обаче знаем, че цифрите рядко разкриват цялата истина – а понякога са стопроцентова лъжа.

ЧАСТ 1
ЗА ДОБРО ИЛИ ЗА ЗЛО

Сексът и по-младият мъж

Джаклин Мичард

Обичах съпруга си Дан. Когато се оженихме, аз бях малко над 20, а той – с няколко години по-възрастен. На 43 му откриха рак в последна степен на развитие. Аз обаче продължих да копнея за докосването на този силен, забавен, решителен италианец от кварталите на Западен Чикаго, докато той се превръщаше в сянка. Във всяко любене имаше мъчителна дълбочина и мощ, защото и двамата знаехме, че може да е за последно. Месец преди Дан да умре, болката взе надмощие над любовта ни.

Последваха почти три години на монашеско майчинство, прекъсвани от няколко „заешки“ похождения (едно от които в спасителна лодка на „Куин Мери“ – не си измислям). И една година на безсистемно ходене на срещи в търсене на „мъжа, който е по-добре от нищо“. Имах чувството, че женското в мен, дори привлекателността ми, бяха напълно потушени. Мъжът, който беше осветил борда на моя кораб, си беше отишъл и след него настана тъмнина. Струваше ми се, че това ще продължи вечно.

Като се има предвид какво се беше случило преди това, историята на моята среща с поразителен мъж на трийсет и няколко, който необяснимо защо намираше за силно еротична идеята да свие гнездо с жена, прехвърлила четирийсетте (и всичките ѝ деца), изглежда още по-забележителна. Желанието му двамата да създадем „династия“, както сам се изразяваше, беше толкова ободряващо в един свят, изпитващ ужас от обвързване, че... ами просто не можех да не се влюбя и аз в него.

Както е казал поетът, всички, които не чуват музиката, мислят танцьорите за луди.

Приятелите ни буквално се обзалагаха дали ще изкараме месец или половин година.

Но ето какво всъщност се случи.

Срещнах го един ден тъкмо когато се прибирах от джогинг. Бях потна и размъкната, с бейзболна шапка на тексаските Рейнджъри и провиснали гащета, и изобщо не бях планирала да впечатлявам с вида си когото и да е, особено пък дърводелеца, който се занимаваше с реконструирането на спалнята ми в кабинет.

Забелязах ли очите му, прозрачно сини като качествения сапфир, естествената му грациозност, мускулестите рамене под оцапаната с боя тениска?

Разбира се – и аз съм човек.

Ръкуването ни обаче беше делово, без електричество.

Точно както исках да бъде.

Месеци по-рано бях осведомила всичките си приятели, че слагам край. Завинаги. Срещите с непознати, романтичните авантюри по интернет, виждането с някогашни обожатели и всякакви други страстни връзки с форми на живот, носещи хромозомата У – с изключение, разбира се, на моите трима сина – бяха минало. От еднообразните срещи бях научила нещо не толкова изненадващо – вдовица, преминала критичния възрастов меридиан (40), която не беше нито генетично устроена, нито изкуствено коригирана да прилича на Сюзън Сарандън и която имаше деца под 12-годишна възраст, излъчваше нещо, действащо като антиферомон.

Но преминаването по този мост на критичната възраст беше скъсило търпението ми. Бях неспособна да изглеждам романтично наивна, докато слушам монолог за всичко, случило се на някой мъж от осми клас нагоре. Дори мисълта да бъда обожавана не можеше да ме накара да изтърпя егоцентрични разкази за славните спортни дни в колежа, смайващите постижения в бизнеса, спечеленото с мъка равенство в срещата по голф в еди-кой си ден; скъперничеството; пасивната агресивност; непреодолимият импулс да се обсъждат недостатъците на лудата трета съпруга – или най-лошото, тъжната история за младата красавица, която (*хлипане*) не отвърнала на чувствата му. Малцината, които не се опитваха да прилагат номера и не

бяха „нарциси“, просто не успяваха да запалят светлините на борда ми.

Животът ми като човек и майка щеше да се съхрани. Животът ми като жена от врата надолу беше приключил. Бях сама и в разцвета на своята сексуалност, но връзките, които можех да имам, щяха да бъдат като предястие и нямаше да засягат тримата ми сина – които също копнееха за друг тип мъжко внимание. Бащите на приятелите им бяха достатъчно снизходителни да играят с тях бейзбол. Трябваше да се задоволят с това. На хоризонта не се очертаваше появата на нов татко. Държах на децата си твърде много, за да се примиря с нещо по-малко от подходящото. Държах на *себе си* твърде много, за да се примиря с нещо по-малко. В копнежа си да изживея нова любов (и да покажа на мъжете, които не смятаха децата ми за добавена стойност, че не ми пука), реших да стигна до крайност и си осинових дъщеричка.

Да ви видя сега!

Този път мъжът, преминал по моста към крепостта, наистина трябваше да е от сой! Имаше и определени изисквания, на които да отговаря – да е достатъчно здрав, емоционално и физически, за дълга връзка; да има висше образование, технически способности, чувство за авантюризм, желание за голямо семейство и тема на разговор, която не се върти около него самия. О да, и да кара коленете ми да омекват. Да ми прималява от страст. Нищо по-малко от това.

Изпълнена с този копнеж, бях създала точно такъв герой за втория си роман „Най-търсеният“. Всичките ми приятелки, които прочетоха за Чарли Уайлдър, се влюбиха в него и оплакваха факта, че такъв мъж не съществува.

И така аз започнах да медитирам. Да правя упражнения. Тръгнах на психотерапия. Продължавах да се надявам, че копнежът ще бъде потушен от времето и липсата на кислород.

– Кога ще спра да искам да вия към луната? – попитах един ден приятеля си Марк.

Той ме премери с тъжна усмивка. – Мисля, че никога.

Един късен следобед работех в спалнята, когато видях Крис, дърводелецът, да стои облегал на вратата. Сърцето ми запрепуска. Беше наистина готин. Сега разбирах защо вътрешната

декораторка, която ми го беше препоръчала, му беше хвърлила око, сериозно решена да го получи. Осъзнавах, че е прекалено сладък и привлекателен, за да си другаруваме, затова го попитах направо какво му трябва.

Той сви онези свои изваяни рамене.

– Просто да си поговорим.

Въздъгнах. Приличаше ми на спортист, затова зачаках да започне да разказва, с почти убийствени подробности, за онзи сезон от шампионата, когато „Авенджърс“ победиха „Хъскис“ след второто продължение. Той обаче искаше да говорим за озеленяване. И Томас Джеферсън. За астрономия и граматическите странности на английския в сравнение с испанския. Разговаряхме за пирамидите и компютърното програмиране, за симфониите и суинга, за „марсилската“ сцена в „Казабланка“ и биологичния часовник на Крис – той беше (и все още е) единственият мъж, когото съм чувала да се тревожи, че няма да успее да се ожени навреме, за да има толкова деца, колкото иска. Говорихме в продължение на два часа.

Към края на следващия ден коленете ми бяха омекнали. Отмалчаваше ми от желание. Не можех да ям.

Дадох на Крис чернова на все още неиздадения роман, за да я прочете. Тайно се надявах, че не може да чете и поради тази причина реконструира къщи, вместо да намери по-амбициозно приложение на дипломата си по визуални изкуства. Той обаче я прочете за една нощ и на другия ден ми каза, че героят Чарли му напомня за... него. Разговаряхме все по-дълго. Обядвахме заедно и след работа се обикаляхме с неговия очукан жълт микробус и пеехме с цяло гърло стари песни на Том Пети, седяхме на покрива и пиехме шампанско в хартиени чаши, изобщо приказка. Гласът на Крис на телефонния секретар ме караше да настръхвам. Измислях оправдания да му отговоря (спешна промяна в интериора). Един ден, докато седяхме на верандата и разговаряхме, той взе ръката ми.

– Не правя това, за да те свалям – каза той. – Просто исках да разбера какво е чувството, когато ръката ти е в моята.

Идеше ми да изпъля на покрива. Сякаш отново бях на шестнайсет и излизях с най-готиното момче в класа.